

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/archiwa/archiwalia-r/178854,Co-kryje-Oddzialowe-Archiwum-IPN-w-Rzeszowie-podporucznik-Marian-Stefan-Makola.html>
20.05.2024, 13:39

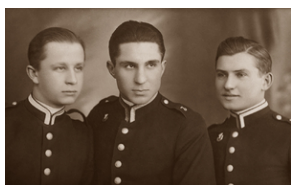
Co kryje Oddziałowe Archiwum IPN w Rzeszowie - podporucznik Marian Stefan Makola

Rzeszowskie Archiwum IPN, gdzie przechowywane są różnorodne materiały, stanowi niewątpliwie ogromną kopalnię wiedzy. Każdego dnia będziemy udostępniać Państwu ciekawe zdjęcia osób i wydarzeń, mówiące o historii naszej małej Ojczyzny.

Podporucznik Marian Stefan Makola urodził się 13-08-1914 r. w Sosnowcu jako syn Stanisława i Stefanii z Tomaszewskich. Ojciec, pochodzący z Kościelca k. Proszowic (ochotnik w wojnie 1920 r.) był pracownikiem biurowym w Walcowni „Hrabia Renard” w Sosnowcu. Matka, pochodząca z Warszawy, zajmowała się domem. Zajęcie to łączyła z prowadzeniem sklepu, w czym pomagał jej czynnie mąż Stanisław. Marian Makola był pierwszym z czwórki dzieci Stanisława i Stefanii (brat i dwie siostry). Po ukończeniu szkoły powszechnej Marian Makola uczęszczał do gimnazjum im. Bolesława Prusa w Sosnowcu, a następnie do gimnazjum im. Waleriana Łukasińskiego w Dąbrowie Górniczej. W roku 1930, po zdaniu egzaminu wstępnego, rozpoczął naukę – służbę w Korpusie Kadetów nr 3 w Rawiczu, gdzie uczył się w jednej klasie i przyjaźnił z Łukaszem Cieplińskim, późniejszym bohaterem kampanii Wrześniowej, żołnierzem Polski Podziemnej i Prezesem IV Zarządu WiN. Egzamin maturalny Marian Makola zdał w roku 1934, po czym, mając jak każdy z absolwentów swobodę wyboru formacji wojskowej, rozpoczął naukę w Szkole Podchorążych Artylerii w Toruniu. Szkołę tę ukończył w 1936 r. (72 lokata na 129 – wg świadectwa ukończenia szkoły z 14-10-1936 r.). Po mianowaniu w tymże roku na stopień podporucznika rozpoczął służbę w 9. Pułku Artylerii Ciężkiej we Włodawie, po czym od 1938 do 1939 roku służył w 2. Dywizjonie Pomiarów Artylerii w Toruniu, a następnie w Rembertowie. Przebywał na poligonach, m.in. w okolicach Brześcia nad Bugiem – odnosił sukcesy w trafnym przygotowaniu pomiarowym ostrzału. W kampanii wrześniowej 1939 r. był oficerem zwiadowczym w 8 Batalionie Pomiarów Artylerii w Armii „Kraków”. Dzięki sugestiom dowódcy, majora Stanisława Korycińskiego, nie podjął marszu (odwrotu) w kierunku wschodnim Polski. Nazwiska niektórych kolegów, którzy tam się skierowali, Marian Makola odnajdywał później na tzw. listach katyńskich. Po kapitulacji, 20 września 1939 r. dostał się do niewoli niemieckiej pod Tomaszowem Lubelskim (w okolicach wsi Podklasztór) i przebywał w obozie jenieckim Oflag VII A w Murnau w Bawarii. Po wyzwoleniu obozu powrócił do Polski pierwszym transportem z Murnau 1 września 1945 r. Został przeniesiony do rezerwy. W trakcie prawie całego okresu pracy po 1945 roku Marian Makola był pracownikiem resortu pracy i polityki społecznej (Komitet Pracy i Płac, Ministerstwo Pracy, Płac i Spraw Socjalnych – w Departamencie Zatrudnienia) aż do przejścia na emeryturę w roku 1981. Nie należał do partii politycznych, pomijając krótkie członkostwo w PPS (do 1953 r.). W pracy zawodowej zajmował się przede wszystkim pośrednictwem pracy w kraju, a także przez wiele lat, do emerytury, zatrudnieniem Polaków (zwłaszcza kobiet), w ramach tzw. ruchu przygranicznego, w ówczesnej

Czechosłowacji oraz w Niemieckiej Republice Demokratycznej. Współtworzył różne akty prawne dotyczące zatrudnienia i pobytu pracowników polskich w tych krajach. Z małżeństwa z Wacławą z d. Pucyńską (zm. w 1992 r.) – syn Mirośław Tomasz (ur. 1958). Marian Makola zmarł 29 kwietnia 2013 r.

W *Zbiorze Mariana Makoli* znajdują się skany zdjęć wykonanych w latach 1930–1934 w Korpusie Kadetów nr 3 w Rawiczu, w Szkole Podchorążych Artylerii w Toruniu w l. 1934–1936, w 9 Pułku Artylerii Ciężkiej we Włodawie (1936–1938), w 2 Dywizjonie Pomiarów Artylerii w Toruniu, a później w Rembertowie (1938–1939), w oflagu VII A w Murnau (1939–1945) oraz skany świadectw i legitymacji. Materiały archiwalne zostały udostępnione OA IPN w Rzeszowie przez pana Tomasza Makolę, syna Mariana. Notka biograficzna została opracowana przez pana Tomasza Makolę.

Zdjęcie 001. Kadeci Korpusu Kadetów nr 3 w Rawiczu w mundurach wyjściowych. Od lewej: Marian Makola, Mieczysław Filkiewicz i Łukasz Ciepliński.

Zdjęcie 002. Kadeci z Korpusu Kadetów nr 3 w Rawiczu w mundurach drelichowych podczas nauki strzelania karabinem maszynowym Maxim wz. 1908 na podstawie saneczkowej. Szósty od prawej stoi kadet Łukasz Ciepliński.

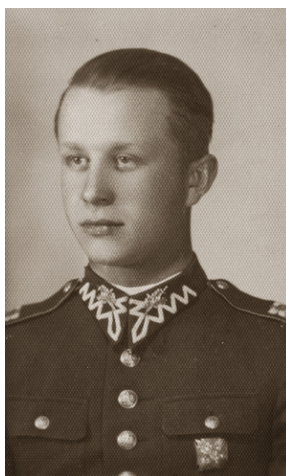
Zdjęcie 003. Kadeci z Korpusu Kadetów nr 3 w Rawiczu w mundurach drelichowych podczas zajęć sportowych. W dolnym rzędzie, drugi od prawej: kadet Marian Makola.

Zdjęcie 004. Kadeci z Korpusu Kadetów nr 3 w Rawiczu podczas przedstawienia teatralnego w dniu świętego Mikołaja.

Zdjęcie 005. Marian Makola, kadet Korpusu Kadetów nr 3 w Rawiczu w kadeckim mundurze wyjściowym.

Zdjęcie 006. Marian Makola jako plutonowy podchorąży podczas pobytu w Szkole Podchorążych Artylerii w Toruniu, ok. 1935 r.

Zdjęcie 007. Promocja oficerska w Szkole Podchorążych Artylerii w Toruniu w 1936 r. W pierwszym rzędzie, pierwszy z prawej – sierżant podchorąży Marian Makola.

Zdjęcie 008. Ppor. Marian Makola na manewrach (poligonie) podczas służby w 9 Pułku Artylerii Ciężkiej we Włodawie.

Zdjęcie 009. Ppor. Marian Makola w płaszczu oficerskim i mundurze służbowym garnizonowym, z szablą polską oficerską u boku podczas służby w 9 Pułku Artylerii Ciężkiej we Włodawie, ok. 1937 r.

Zdjęcie 010. Oficerski kurs narciarski w Bukowinie Tatrzańskiej, zima 1937 r.

Zdjęcie 011. Oficerski kurs narciarski w Bukowinie Tatrzańskiej, zima 1937 r.

Zdjęcie 012. Msza święta podczas święta pułkowego 9 Pułku Artylerii Ciężkiej w 1937 r.

Zdjęcie 013. Święto pułkowe 9 pac. Ppor. Marian Makola (pierwszy z lewej) w poczcie z trąbką i proporcem 9 pac udekorowanym wstążkami orderu Virtuti Militari za wojnę bolszewicką 1920 r. Przysięga rekrutów – kanonierów.

Zdjęcie 014. Obiad żołnierski podczas święta pułkowego 9 pac, 1937. Piąty od lewej ppor. M. Makola.

Zdjęcie 015. 9 pac na defiladzie w Bydgoszczy po manewrach wojskowych w 1937 r. Na czele 7 baterii ppor. Marian Makola. Z lewej strony widoczny jest zaprzęg ciągnący armatę 105 mm wz. 1913

Zdjęcie 016. Bateria szkolna 2 Dywizjonu Pomiarów Artylerii w 1938 r. W środku mjr Franciszek Pacek, na prawo od niego ppor. Marian Makola.

Zdjęcie 017. Rozgrywki sportowe na placu apelowym w oflagu VII A w Murnau.

Zdjęcie 018. Kaplica obozowa w oficerskim obozie jenieckim w Murnau (Oflag VII A w Murnau). Ołtarz został wykonany w 1940 r. przez por. Zbigniewa Siemaszkę, artystę rzeźbiarza.

Zdjęcie 019. Ks. kapelan Tadeusz Kirschnke (kapelan wojskowy w Oflagu VII A), pierwszy z prawej kpt. Stanisław Trojanowski.

Zdjęcie 020. Oficerowie w Oflagu VII A w Murnau. W pierwszym rzędzie, trzeci od lewej stoi ppor. Marian Makola.

Zdjęcie 021. Oficerowie w Oflagu VII A w Murnau. W drugim rzędzie, drugi od prawej stoi ppor. Marian Makola.

Zdjęcie 022. Oficerowie w Oflagu VII A w Murnau. W drugim rzędzie, trzeci od prawej stoi ppor. Marian Makola.

Zdjęcie 023. Przedstawienie teatralne w Oflagu VII A w Murnau.

Zdjęcie 024. Przedstawienie

Zdjęcie 025. Przedstawienie teatralne w Oflagu VII A

Zdjęcie 001. **Kadeci Korpusu Kadetów nr 3 w Rawiczu w mundurach wyjściowych. Od lewej: Marian Makola, Mieczysław Filkiewicz i Łukasz Ciepłiński. Na odwrocie opis: „Moi przyjaciele z Korpusu Kadetów nr 3 w Rawiczu. Od lewej: Marian Makola, Mieczysław Filkiewicz z Sokółki, bohater walk piechoty z 1939 r., Łukasz Ciepłiński, prezes IV Zarządu Głównego WiN, 14 X 1950 r. parodia sądu, skazano go na pięciokrotną karę śmierci”.**

Zdjęcie 002. **Kadeci z Korpusu Kadetów nr 3 w Rawiczu w mundurach drelichowych podczas nauki strzelania karabinem maszynowym Maxim wz. 1908 na podstawie saneczkowej. Szósty od prawej stoi kadet Łukasz Ciepłiński.**

Zdjęcie 003. **Kadeci z Korpusu Kadetów nr 3 w Rawiczu w mundurach drelichowych podczas zajęć sportowych. W dolnym rzędzie, drugi od prawej: kadet Marian Makola.**

Zdjęcie 004. Kadeci z Korpusu Kadetów nr 3 w Rawiczu podczas przedstawienia teatralnego w dniu świętego Mikołaja.

Zdjęcie 005. Marian Makola, kadet Korpusu Kadetów nr 3 w Rawiczu w kadeckim mundurze wyjściowym.

Zdjęcie 006. Marian Makola jako plutonowy podchorąży podczas pobytu w Szkole Podchorążych Artylerii w Toruniu, ok. 1935 r.

Zdjęcie 007. Promocja oficerska w Szkole Podchorążych Artylerii w Toruniu w 1936 r. W pierwszym rzędzie, pierwszy z prawej - sierżant podchorąży Marian Makola.

Zdjęcie 008. Ppor. Marian Makola na manewrach (poligonie) podczas służby w 9 Pułku Artylerii Ciężkiej we Włodawie.

Zdjęcie 009. Ppor. Marian Makola w płaszczu oficerskim i mundurze służbowym garnizonowym, z szablą polską oficerską u boku podczas służby w 9 Pułku Artylerii Ciężkiej we Włodawie, ok. 1937 r.

Zdjęcie 010. Oficerski kurs narciarski w Bukowinie Tatrzańskiej, zima 1937 r.

Zdjęcie 011. Oficerski kurs narciarski w Bukowinie Tatrzańskiej, zima 1937 r.

Zdjęcie 012. Msza święta podczas święta pułkowego 9 Pułku Artylerii Ciężkiej w 1937 r.

Zdjęcie 013. Święto pułkowe 9 pac. Ppor. Marian Makola (pierwszy z lewej) w pocście

z trąbką i proporcem 9 pac udekorowanym wstążkami orderu Virtuti Militari za wojnę bolszewicką 1920 r. Przysięga rekrutów - kanonierów.

Zdjęcie 014. Obiad żołnierski podczas święta pułkowego 9 pac, 1937. Piąty od lewej ppor. M. Makola.

Zdjęcie 015. 9 pac na defiladzie w Bydgoszczy po manewrach wojskowych w 1937 r. Na czele 7 baterii ppor. Marian Makola. Z lewej strony widoczny jest zaprzęg ciągnący armatę 105 mm wz. 1913.

Zdjęcie 016. Bateria szkolna 2 Dywizjonu Pomiarów Artylerii w 1938 r. W środku mjr Franciszek Pacek, na prawo od niego ppor. Marian Makola.

Zdjęcie 017. Rozgrywki sportowe na placu apelowym w oflagu VII A w Murnau.

Zdjęcie 018. Kaplica obozowa w oficerskim obozie jenieckim w Murnau (Oflag VII A w Murnau). Ołtarz został wykonany w 1940 r. przez por. Zbigniewa Siemaszkę, artystę rzeźbiarza.

Zdjęcie 019. Ks. kapelan Tadeusz Kirschke (kapelan wojskowy w Oflagu VII A), pierwszy z prawej kpt. Stanisław Trojanowski.

Zdjęcie 020. Oficerowie w Oflagu VII A w Murnau. W pierwszym rzędzie, trzeci od lewej stoi ppor. Marian Makola.

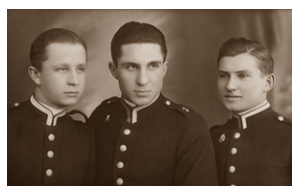
Zdjęcie 021. Oficerowie w Oflagu VII A w Murnau. W drugim rzędzie, drugi od prawej stoi ppor. Marian Makola.

Zdjęcie 022. Oficerowie w Oflagu VII A w Murnau. W drugim rzędzie, trzeci od prawej stoi ppor. Marian Makola.

Zdjęcie 023. Przedstawienie teatralne w Oflagu VII A w Murnau.

Zdjęcie 024. Przedstawienie teatralne w Oflagu VII A w Murnau.

Zdjęcie 025. Przedstawienie teatralne w Oflagu VII A w Murnau.

Zdjęcie 001. Kadeci Korpusu Kadetów nr 3 w Rawiczu w mundurach wyjściowych. Od lewej: Marian Makola, Mieczysław Filkiewicz i Łukasz Ciepliński.